

Sag C-356/19

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

3. maj 2019

Forelæggende ret:

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (Polen)

Afgørelse af:

16. april 2019

Sagsøger:

Delfly sp. z o.o.

Sagsøgt:

Travel Service Polska sp. z o.o.

[udelades]

FORELÆGELSESAFGØRELSE

Warszawa, 16. april 2019

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XV Wydział Gospodarczy (retten i første instans i Warszawa, XV Afdeling for Handelssager) har

[udelades] [rettens sammensætning]

efter retsmødet [udelades] [oplysninger om retsmødet] af 16. april 2019

i sagen anlagt af Delfly sp. z o.o. i Warszawa mod Travel Service sp. z o.o. i Warszawa

om betaling;

om udsættelse af sagen

truffet følgende afgørelse:

1. Domstolen for Den Europæiske Union forelægges følgende præjudicielle spørgsmål:

(første spørgsmål)

Skal artikel 7, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingsafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (EFT 2004 L 46, s. 1) forstås således, at bestemmelsen ikke kun regulerer pligten til at betale kompensation, men også hvordan denne forpligtelse skal opfyldes?

(andet spørgsmål)

Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende; kan en passager eller den, der er indtrådt i hans rettigheder, faktisk kræve betaling af det beløb, der svarer til 400 EUR i en anden valuta, navnlig i den nationale valuta i det land, hvor den passager, hvis flyvning blev aflyst eller var forsinket, er bosat?

(tredje spørgsmål)

Såfremt det andet spørgsmål besvares bekræftende; efter hvilke kriterier skal den valuta i hvilken en passager eller den, som er indtrådt i den pågældendes rettigheder, kan kræve betaling, fastlægges, og hvilken valutakurs bør finde anvendelse?

(fjerde spørgsmål)

Er artikel 7, stk. 1, eller andre bestemmelser i [forordning nr. 261/2004] til hinder for anvendelsen af bestemmelser i national ret om opfyldelse af forpligtelser, der kan medføre, at et søgsmål anlagt af en passager eller den, som er indtrådt i den pågældendes rettigheder, afvises udelukkende af den grund, at kravet fejlagtigt blev fremsat i den nationale valuta på passagerens bopæl, i stedet for i euro i overensstemmelse med forordningens artikel 7, stk. 1?

2. Sagen udsættes [udelades]

[Org. s. 2]

BEGRUNDELSE

[udelades] [anbringender vedrørende national procesret]

[Org. s. 3]

[udelades] [gentagelse af indholdet på s. 1]

[Org. s. 4]

3. Sagens genstand og de faktiske omstændigheder

- 3.1. Behovet for at besvare ovennævnte spørgsmål er opstået inden for rammerne af en tvist, der verserer for Sąd Rejonowym dla m.st. Warszawy (retten i første instans i Warszawa). Sagsøgeren, Delfly, som er et anpartsselskab med hjemsted i Warszawa, har nedlagt påstand om, at sagsøgte, Travel Service Polska, som er et anpartsselskab med hjemsted i Warszawa, tilpligtes at betale 1. 698,64 polske zloty (PLN), hvilket svarer til 400 EUR i henhold til den valutakurs, der er fastsat af Polens Nationalbank, der gjaldt på datoen for sagsanlægget. Sagsøgeren har gjort gældende, at selskabet fik overdraget en fordring på betaling af 400 EUR i henhold til artikel 7, stk. 1, i forordning (EF) nr. 261/2004 fra passager X [udelades] i forbindelse med forsinkelsen af en flyvning fra by A til by B. Sagsøgte har nedlagt påstand om afvisning, bl.a. fordi valutaen, der er fastsat i påstanden, er forkert defineret, hvilket i henhold til nationale retsregler medfører, at søgsmålet afvises.
- 3.2. De faktiske omstændigheder i den foreliggende sag er ikke omtvistede. Den 23. juli 2017 rejste X fra by A i et tredjeland til by B i Republikken Polen på en flyvning gennemført af det sagsøgte flyselskab. Hun havde en gyldig reservation, og hun checkede ind rettidigt. Flyvningen blev forsinket med mere end tre timer. Det er ikke blevet fastslået, at passageren modtog modydelser, kompensation eller bistand i henhold til artikel 3, stk. 1, litra b) i forordning (EF) nr. 261/2004 [udelades]. Den 27. juli 2017 overdrog X kravet om kompensation som følge af forsinkelsen af flyvningen til sagsøgeren.

4. National ret og retspraksis

- 4.1. Artikel 321, § 1, i Kodeks postępowania cywilnego (den civile retsplejelov) af 17. november 1964 (Dz. U. 2018, Pos. 1360, med senere ændringer) bestemmer, at retten ikke må træffe afgørelse vedrørende en genstand, der ikke er omfattet af søgsmålet, og ikke må træffe afgørelse ultra petita.
- 4.2. Artikel 505¹, nr. 1, i den civile retsplejelov bestemmer, at regler om forenkledede procedurer finder anvendelse (...) for sager vedrørende krav i henhold til en aftale, der henhører under kompetencen for retterne i første instans, hvis sagsgenstandens værdi ikke overstiger 20 000 PLN, (...).

[Org. s. 5]

- 4.3. Artikel 505⁴, §, stk. 1, i den civile retsplejelov vedrørende forenkledede procedurer bestemmer, at en ændret påstand ikke kan antages til realitetsbehandling.
- 4.4. Artikel 358, i den civile retsplejelov af 23. april 1964 (Dz. U. 2018, Pos. 1025, med senere ændringer), (§ 1) bestemmer: I de tilfælde, hvor

forpligtelsens genstand, der skal fuldbyrdes på Republikken Polens område, er et beløb i fremmed valuta, kan debitor opfylde forpligtelsen i polske zloty, medmindre loven, retsafgørelsen, der danner grundlag for fuldbyrdelsen, eller retsforretningen stiller krav om opfyldelse alene i fremmed valuta. (§ 2) Værdien af en fremmed valuta bestemmes i henhold til den gennemsnitlige valutakurs, der er meddelt af Polens Nationalbank på forfaldstidspunktet for kravet, medmindre andet følger af loven, retsafgørelsen, eller retsforretningen. (§ 3) Misligholder debitor betalingen, kan kreditor kræve opfyldelse af kravet i polske zloty til den gennemsnitlige valutakurs, der er meddelt af Polens Nationalbank på den dag, hvor betalingen sker.

- 4.5. Ovennævnte forskrift er blevet fortolket af Sąd Najwyższy (øverste domstol) i dom af 16. maj 2012, [udelades] [udførlig gengivelse af den nævnte dom]. Sąd Najwyższy (øverste domstol) udtalte, at retten til at vælge en valuta kun tilkommer debitor, både når den pågældende opfylder sin forpligtelse til tiden, og hvor denne er forsinket med betalingen eller misligholder betalingen. I tilfælde, hvor debitor opfylder sin forpligtelse, hvis genstand er et pengebeløb i fremmed valuta, for sent, har kreditor ret til at vælge den kurs, hvorved værdien af den udenlandske valuta bestemmes, dog kun såfremt debitor vælger polske zloty. Dommen af 16. maj 2012 danner grundlag for den faste praksis ved de ordinære retter. Som en del af denne praksis har de ordinære retter gentagne gange afvist påstande, hvori sagsøgeren har fremsat sine krav i polske zloty, mens de havde en fordring i fremmed valuta. I et sådan tilfælde – på grund af forbuddet mod at træffe en retsafgørelse om en genstand, der ikke er en del af søgsmålet – kan der ikke afsiges dom om opfyldelse af en udestående fordring.
- 4.6. Republikken Polen tilhører Den Økonomiske og Monetære Union. På grund af en dispensation i medfør af artikel 139 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde [org. s. 6] har den opretholdt en selvstændig økonomisk og monetær politik. Derfor betragtes euroen som en fremmed valuta.
- 4.7. Artikel 358 i den civile retsplejelov var genstand for et ændringsforslag i 2016. Ændringen havde til formål at præcisere begrebet forsinkelse, hvis forekomst danner grundlag for kreditors ret til at vælge en vekselkurs. Det ser imidlertid ikke ud til, at ændringen har ændret den faste fortolkning af bestemmelsen med hensyn til, hvem der har ret til at ændre valutaen.
- 4.8. I de polske domstoles praksis er der forskel på, hvordan tvister, hvor sagsøgeren har nedlagt påstand om kompensation for erstatning for en forsinket flyafgang udtrykt i Polens valuta (dvs. i polske zloty), afgøres. I domme af 29. november 2016 [udelades] [udførlig gengivelse af den nævnte dom] og 1. marts 2017 [udelades] [udførlig gengivelse af den nævnte dom] afviste Sąd Okręgowy w Gliwicach (den regionale domstol i Gliwice) en sådan påstand, nedlagt af passagerer på forsinkede flyafgange, og indtog det

standpunkt, at kreditor ikke har ret til at omregne et erstatningskrav udtrykt i fremmed valuta til polske zloty. Omvendt i domme af 28. marts 2017 [udelades] [udførlig gengivelse af den nævnte dom] og 13. december 2018 [udelades] [udførlig gengivelse af den nævnte dom] indtog Sąd Okręgowy w Warszawa (den regionale domstol i Warszawa) det modsatte synspunkt ved blandt andet at argumentere for, at den korrekte og teleologiske fortolkning af artikel 358 i den civile retsplejelov samt artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 261/2004 [udelades] ikke kan medføre negative konsekvenser for de kreditorer, der er polske statsborgere, der utvivlsomt har ret til at kræve kompensation i den nationale valuta.

- 1 5. Tvivl om fortolkningen og forholdet til nationale bestemmelser
- 2 5.1. Uanset det forhold, at forordning (EF) nr. 261/2004 er trådt i kraft for længe siden [udelades], er dens bestemmelser ikke undergivet ensartet fortolkning af de nationale domstole. I den retspraksis fra polske domstole, der er nævnt ovenfor, er der en diskrepans, der fører til fuldstændigt forskellige afgørelser i tilsvarende sager. Det er derfor ønskeligt at få afklaret de problemstillinger, der er nævnt i de præjudicielle spørgsmål. På baggrund af sagen, der verserer for Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy (retten i første instans i Warszawa), vil svaret på disse spørgsmål være af væsentlig betydning for den korrekte [org. s. 7] fortolkning af forordningens artikel 7, stk. 1, og dermed også for sagens udfald.
- 5.2. Det første spørgsmål sigter mod en præcisering af rækkevidden af artikel 7, stk. 1, i forordning (EF) nr. 261/2004. Denne bestemmelses ordlyd fastsætter tilsyneladende ikke måden, hvorpå pligten til at betale kompensation skal opfyldes, f.eks. opfyldelsesfristen, opfyldelsesstedet eller muligheden for at betale i fremmed valuta. Det kan derfor hævdes, at den nationale lovgivning, der regulerer den indgåede transportaftale, skal præcisere passageres rettigheder og de relevante forpligtelser, der er pålagt luftfartsselskaber. På den anden side var det EU-lovgivers hensigt, som er tydeligt udtrykt i fjerde betragtning til forordningen, at styrke passageres rettigheder og sikre, at luftfartsselskaber opererer på harmoniserede vilkår på et liberaliseret marked. I lyset af denne betragtning kunne det overvejes at fortolke denne kortfattede bestemmelse udfyldende med henvisning til de generelle retsprincipper, der – uafhængigt af national ret – findes i Den Europæiske Unions medlemsstater. På grundlag af en sådan tilgang, ville bestemmelsen ikke blot regulere størrelsen af den kompensation, der skal betales, men også de grundlæggende regler for dens betaling.
- 5.3. Det andet spørgsmål er kun relevant, hvis svaret på det første spørgsmål er bekræftende. Hvis bestemmelsen tillige må anses for at regulere den måde, hvorpå forpligtelsen skal opfyldes, bør bestemmelsens normative indhold fastlægges i denne henseende. For at afgøre den tvist, der verserer for den forelæggende ret, er det nødvendigt at fastslå, om en passager eller den, som indtræder i dennes rettigheder, faktisk kan kræve betaling i en anden valuta end euro, især i den gældende valuta på den pågældendes bopælssted. En

sådan løsning ville give passagerer klarhed over den endelige størrelse af et potentielt krav inden købet af en flybillet. På den anden side ville det være i strid med det princip, der er fastlagt i den polske retsorden, hvorefter kreditor ikke har ret til at ændre valuta, og kun debitor har ret til at betale i polske zloty.

- 5.4. Det tredje spørgsmål er kun relevant i tilfælde af et bekræftende svar på det andet spørgsmål. Såfremt det konkluderes, at en passager eller den, som er indtrådt i den pågældendes rettigheder, har ret til at kræve betaling i en anden valuta end euroen, er det åbenlyst nødvendigt at fastsætte kriterierne for udpegning af valuta eller valutakurs.

[Org. s. 8]

- 5.5. Det fjerde spørgsmål har til hensigt at fjerne den følgende tvivl. De strenge regler i national ret kan gøre det betydeligt vanskeligere for passagerer, der er ramt af en aflyst eller forsinket flyvning, at fremsætte deres begrundede krav. Til tider afvises søgsmål udelukkende fordi kravet er forkert angivet i den nationale valuta, som passageren bruger, mens artikel 7, stk. 1, i forordning (EF) nr. 261/2004 [udelades] nævner euro. Det skal tilføjes, at sagsøgere i sager af denne type ikke kan ændre påstanden, selv efter at være blevet opmærksom deres egen fejl, fordi bestemmelserne om forenklede procedurer er til hinder herfor. Retten kan imidlertid heller ikke tilkende en behørig kompensation i euro, idet dette ville være udtryk for en afgørelse ultra petita, hvilket ikke er tilladt.
- 5.6. Forpligtelsen til at formulere påstandene præcist er begrundet i behovet for en entydig afgrænsning af tvistens genstand. Den høje grad af formalitet er en naturlig følge af kodificeringen af de civile procedurer. Forbuddet mod ændringen af påstande inden for rammerne af den forenklede procedure har til formål at fremskynde behandling af småsager. Omvendt fører visse proceduremæssige løsninger til resultater, der kan synes urimelige i forhold til tilsidesættelsens grovhed. I disse tilfælde bør det overvejes, om artikel 7, stk. 1, eller andre bestemmelser i forordningen, der har til formål på et ensartet grundlag at styrke beskyttelsen af passagererne, er til hinder for sådanne rigide ordninger, som beskrevet ovenfor.

[Underskrift]